

**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
D E L O V N O
I N S O C I A L N O
S O D I Š Č E**

VDSS Sklep Pdp 920/98

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2000:PDP.920.98

Evidenčna številka: VDS00851

Datum odločbe: 09.12.2000

Področje: DELOVNO PRAVO - INVALIDI

Institut: razporeditev delavcev - invalidi - stopnja strokovne izobrazbe

Zveza: ZTPDR člen 17. ZPIZ člen 37, 37/2. Kolektivna pogodba za dejavnost železniškega prometa člen 61.

Jedro

Pri razporejanju invalidov ni mogoče upoštevati zgolj določbe 17. čl. ZTPDR, temveč predvsem določbo 37. čl. ZPIZ.

Pri določitvi drugega ustreznega dela je strokovno in splošno izobrazbo potrebno upoštevati le kot enega od kriterijev. Ta kriterij je določen na prvem mestu, vendar pa ni edini, saj je potrebno upoštevati tudi delovne izkušnje in osebne lastnosti delovnega invalida, pa tudi objektivne možnosti za zaposlitev, zato načeloma ni mogoče zaključiti, da je nezakonita razporeditev delavca, invalida s V. stopnjo strokovne izobrazbe, na delovno mesto s IV. stopnjo strokovne izobrazbe.

Izrek

Pritožbi se ugodi, izpodbijana sodba se razveljavi in zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Stroški pritožbe in odgovora na pritožbo so nadaljnji stroški postopka.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo razveljavilo sklepa tožene stranke z dne 26.7.1994 in 19.9.1994 o razporeditvi tožnika. Toženi stranki je naložilo, da tožnika razporedi na delovno mesto, za katerega se zahteva V. stopnja izobrazbe in ki ustreza njegovemu znanju in preostali delovni zmožnosti, ter mu plača stroške postopka v znesku 17.170,50 tolarjev in zakonite zamudne obresti od zneska 16.158,50 tolarjev od izdaje sodbe do plačila, v 8 dneh. Odločilo je tudi, da tožena stranka sama trpi svoje stroške postopka.

Zoper sodbo se pritožuje tožena stranka, ki uveljavlja pritožbeni razlog zmotne uporabe materialnega prava in

pritožbenemu sodišču predlaga spremembo sodbe in stroškovno zavrnitev tožbenega zahtevka, podrejeno pa razveljavitev in vrnitev zadeve sodišču prve stopnje v novo sojenje. Med drugim navaja, da je sodišče prve stopnje svojo odločitev nepravilno oprlo na določbo 17. čl. Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja (ZTPDR, Ur.l. SFRJ št. 60/89, 42/90, ki se v R Sloveniji uporablja kot republiški predpis), saj ta člen velja na splošno, v primerih, ko je delavec sicer sposoben opravljati dela delovnega mesta, na katerega je razporejen. Napačno je tolmačilo določbo 2. odst. 37. čl. Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ, Ur.l. RS št. 12/92, 5/94), ki določa, katero delo se šteje za drugo ustrezno delo. Ta določba predstavlja *lex specialis* v primeru delavcev invalidov in izključuje splošno določbo 17. čl. ZTPDR pri razporejanju na drugo delovno mesto. Določba 37. čl. ZPIZ ne zahteva razporeditve na delovno mesto, ki ustreza strokovni izobrazbi delovnega invalida, temveč je to le eden izmed kriterijev za določitev drugega ustreznega dela. Nobenega razloga tudi ni, da bi sodišče spremenilo že uveljavljeno sodno prakso v primerih razporejanja invalidov.

V odgovoru na tožbo tožnik prereka pritožbene navedbe in predlaga zavrnitev pritožbe. Med drugim se sklicuje tudi na določbo 61. čl. Kolektivne pogodbe za dejavnost železniškega prometa (KPDŽP, očitno kolektivne pogodbe, ki je bila objavljena šele v Uradnem listu št. 69/94), ki določa možnost razporejanja delavcev, pri katerih je neposredna nevarnost za nastanek invalidnosti, le za delovna mesta z največ eno stopnjo nižjo strokovno izobrazbo.

Pritožba je utemeljena.

Sodišče prve stopnje je napačno tolmačilo določbi 17. čl.

ZTPDR in 37. čl. ZPIZ pri razporejanju invalidov, v konkretnem primeru tožnika (sklep SPIZ-a z dne 19.12.1985 o invalidnosti III. kategorije zaradi posledic bolezni; po tem sklepu ima tožnik pravico do razporeditve na drugo ustrezno delo, ki je izven prometa, ne v turnusu in ki ni delo s strankami; sposoben je za delo daljnopisca). Pri razporejanju invalidov namreč ni mogoče upoštevati zgolj določbe 17. čl. ZTPDR, temveč predvsem določbo 37. čl. ZPIZ.

34. čl. SPIZ-a v zadnji alineji določa, da se v III. kategorijo invalidnosti razvrstijo zavarovanci, ki lahko po poprejšnji poklicni rehabilitaciji ali brez poklicne rehabilitacije poln delovni čas opravljajo drugo ustrezno delo, drugo ustrezno delo pa je v skladu s 1. odst. 37. čl. istega zakona delo na delovnem mestu, na katerem je delovni invalid zmožen delati določen delovni čas, primeren preostali delovni zmožnosti, delovnim naporom, ki ne poslabša njegove invalidnosti in z normalnim delovnim učinkom. 2. odst. istega člena predpisuje, da se pri določanju drugega ustreznega dela upoštevajo strokovna in splošna izobrazba, delovne izkušnje in osebne lastnosti delovnega invalida ter objektivne možnosti za zaposlitev.

Pri določitvi drugega ustreznega dela je torej strokovno in splošno izobrazbo potrebno upoštevati le kot enega od kriterijev, ki pa ne izključuje drugih možnosti. Ta kriterij je sicer določen na prvem mestu, vendar pa ni edini, saj je potrebno upoštevati tudi delovne izkušnje in osebne lastnosti delovnega invalida, pa tudi objektivne možnosti za zaposlitev.

V nekaterih primerih, glede na naravo poškodb in na preostalo delovno zmožnost invalida, je že samo po sebi evidentno, da delovni invalid npr. ni sposoben več za nobeno od del, za katero se zahteva stopnja izobrazbe, ki jo sicer ima, oz. jo je pridobil še pred ugotovitvijo invalidnosti.

Prav tako v določenih delovnih okoljih, glede na naravo dela oz. delovnega procesa, v povezavi s preostalo

delovno zmožnostjo posameznega delavca, ne bo obstajalo ustrezno delo s strokovno in splošno izobrazbo, ki jo delavec-invalid ima. Zato načeloma ni mogoče zaključiti, da je nezakonita razporeditev delavca- invalida s V. stopnjo strokovne izobrazbe, na delovno mesto s IV. stopnjo strokovne izobrazbe. Pri presoji tega vprašanja je sicer potrebno izhajati prvenstveno iz tega, ali so pri delodajalcu morda druga delovna mesta s strokovno in splošno enako izobrazbo ter z delovnimi izkušnjami, kot jih ima delavec, vendar v primeru, če takšnih delovnih mest ni, upoštevati tudi možnost razporeditve na delovna mesta z nižjo zahtevano strokovno izobrazbo... Seveda pa je tudi v takih primerih potrebno upoštevati vse omejitve, ki izhajajo iz sklepa o invalidnosti.

Zaradi zmotne materialno-pravne presoje sodišče prve stopnje ni ugotavljalo ostalih pomembnih dejstev, zaradi česar je pritožbeno sodišče pritožbi ugodilo, izpodbijano sodbo razveljavilo in zadevo vrača sodišču prve stopnje v novo sojenje. V posledici te odločitve je sklenilo tudi, da so stroški pritožbe in odgovora na pritožbo nadaljnji stroški postopka.

Datum zadnje spremembe: 14.03.2016